

فصلنامه خانواده‌درمانی کاربردی

پیش‌بینی بی‌ثباتی زندگی زناشویی بر مبنای عدالت زناشویی و سبک‌های مقابله‌ای با نقش واسطه‌ای تعارض کار خانواده در زوج‌های متعارض

دانشجوی دکتری گروه مشاوره، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
استادیار گروه مشاوره، دانشگاه علوم انتظامی، تهران، ایران
استادیار گروه علوم تربیتی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

جواد بیژنی ^{id}
نظام هاشمی ^{id*}
ابوطالب سعداتی شامیر ^{id}

nh13450217@yahoo.com

ایمیل نویسنده مسئول:

پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۰۳

دریافت: ۱۴۰۰/۰۷/۲۰

فصلنامه علمی پژوهشی
خانواده درمانی کاربردی

شاپا (الکترونیکی) ۲۴۳۰-۲۷۱۷
http://Aftj.ir

دوره ۲ | شماره ۴ پیاپی ۸ | ۴۴۲-۴۶۳
زمستان ۱۴۰۰

نوع مقاله: پژوهشی

چکیده

هدف: هدف این پژوهش پیش‌بینی بی‌ثباتی زندگی زناشویی بر مبنای عدالت زناشویی و سبک‌های مقابله‌ای با نقش واسطه‌ای تعارض کار خانواده در زوج‌های متعارض کارکنان نیروی انتظامی بود. **روش پژوهش:** روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل زوج‌های مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره نیروی انتظامی در شهر تهران در سال ۱۳۹۸ بود که با روش نمونه‌گیری در دسترس (داوطلبانه) انتخاب تعداد ۳۰۰ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند و به مقیاس بی‌ثباتی زناشویی ادواردز و همکاران (۱۹۸۷)، پرسشنامه عدالت زناشویی غفاری، فاتحی زاده، احمدی، قاسمی و باغبان (۲۰۱۳)، پرسشنامه سبک‌های مقابله‌ای لازاروس و فولکمن (۱۹۸۵) و پرسشنامه تعارض کار-خانواده لذت‌میرز، برلز و مک‌ماریان (۱۹۹۶) پاسخ دادند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر در نرم افزار SPSS استفاده شد. **یافته‌ها:** نتایج حاصل از تحلیل مسیر نشان داد که سبک‌های مقابله‌ای و عدالت زناشویی به طور مستقیم پیش‌بینی‌کننده بی‌ثباتی زندگی زناشویی در زوجین متعارض بودند و تعارض کار و خانواده نقش میانجی معنی‌داری در ارتباط بین سبک مقابله‌ای مسئله‌مدار و بی‌ثباتی زناشویی بین سبک مقابله‌ای هیجان‌مدار و بی‌ثباتی زناشویی داشت ($P=0/01$)؛ همچنین تعارض کار و خانواده نقش میانجی معنی‌داری در ارتباط بین عدالت زناشویی و بی‌ثباتی زناشویی داشت ($P=0/01$). **نتیجه‌گیری:** با توجه به نقش سبک‌های مقابله‌ای، عدالت زناشویی و تعارض کار و خانواده در پیش‌بینی بی‌ثباتی زندگی زناشویی، می‌توان نتیجه گرفت آموزش سبک‌های مقابله‌ای کارآمد، توجه به تعارض نقش‌ها (تعارض کار-خانواده) و آموزش تقسیم مسئولیت‌ها بین زوجین می‌تواند از آسیب‌های تهدیدکننده پایداری زندگی زناشویی پیشگیری کند.

کلیدواژه‌ها: بی‌ثباتی زناشویی، عدالت زناشویی، سبک‌های مقابله‌ای، تعارض کار-خانواده

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:
درون متن:

(بیژنی، هاشمی و سعداتی شامیر، ۱۴۰۰)

در فهرست منابع:

بیژنی، جواد، هاشمی، نظام، و سعداتی شامیر، ابوطالب. (۱۴۰۰). پیش‌بینی بی‌ثباتی زندگی زناشویی بر مبنای عدالت زناشویی و سبک‌های مقابله‌ای با نقش واسطه‌ای تعارض کار خانواده در زوج‌های متعارض. *فصلنامه خانواده‌درمانی کاربردی*، ۲(۴ پیاپی ۸): ۴۴۲-۴۶۳.

مقدمه

مشاغل نظامی در سرتاسر دنیا توأم با تنیدگی، مخاطرات جسمانی، دوری از خانواده و زندگی در شرایط سخت است، از ویژگی‌های این خانواده‌ها می‌توان به تحرک زیاد، مهاجرت‌ها، تغییر محل اشتغال، تغییر نوع کار و شرکت در مأموریت غیرقابل پیش‌بینی اشاره نمود. تحرک‌های زیاد موجب ازدست دادن حمایت‌های اقوام، کاهش منابع تخلیه استرس، تغییر پی‌درپی دوستی‌ها و تجربه تغییرات فرهنگی و ارزشی می‌شود. این تغییرات زمینه تعارضات یا ابهامات ارزشی را برای فرد به وجود می‌آورد که هرکدام از موارد یادشده بر عملکرد خانواده تأثیر می‌گذارند (خدادادی سنگده و احمدی، ۱۳۹۸).

این مشاغل در سراسر دنیا توأم با تنیدگی، مخاطرات جسمانی، دوری از خانواده و استرس زیاد است. تنیدگی این مشاغل، پیامدهای عمده و چشمگیری در محیط خانواده ایجاد می‌کند که عدم حضور مستمر در خانواده و کاهش قدرت انطباق‌پذیری خانواده با شرایط شغلی مهمترین ویژگی آن است. جدایی فرد نظامی از خانواده، جزء ویژگی‌ها و الزامات شغلی و پدیده‌ای دائمی و روزمره در نیروهای نظامی است. این جدایی‌ها بر روابط زناشویی، روابط عاطفی خانواده و همبستگی خانواده اثر گذاشته و به عنوان یکی از مهمترین منابع استرس بر کیفیت زندگی شاغلین در این بخش شناخته می‌شود (آقایی، جلالی، حسن زاده، اصلان، ۱۳۹۰). از آنجایی که در خانواده‌های نظامی، پدر برای مدت‌های طولانی و متناوب به مأموریت می‌رود، ساختار آن تا حدی شبیه خانواده‌های تک‌والدی می‌شود که مادر سرپرستی خانواده را به عهده دارد. در خانواده‌های فاقد پدر یا خانواده‌های تک‌والدینی، بسیاری از چیزها متفاوت است. در ظاهر نقش پدری وجود ندارد، اقتدار او کاسته شده، مسئولیت‌ها، نقش‌ها، الگوهای رفتاری، ارتباطات مراوده‌ای، همگی در این خانواده‌ها متفاوت از سایر خانواده‌ها است. به همین دلیل، احتمال ابتلا به آسیب در این خانواده‌ها بالاست (احمدی، دوازده امامی، شهیداد، اخوان راد، ۱۳۹۰) لذا یکی از متغیرهایی که بر روابط زناشویی اثرگذار است ثبات آن را تهدید می‌کند شغل افراد است.

ثبات زناشویی به عنوان شاخصی از ماهیت هویت متقابل و تسهیم مسئولیت و تعهدات دوره زناشویی گذشته همسران شناخته می‌شود؛ بنابراین، ثبات زناشویی به عنوان شاخص استمرار و دوام هسته‌ای از استقلال، اعتماد و دوستی دوجانبه مطرح می‌شود و عامل ثبات، پیش‌بینی‌کننده شادی و شادکامی زناشویی به شمار می‌رود (کانگ و جاسوال، ۲۰۰). ثبات زناشویی در قالب طول مدت ازدواج هر زوج، بدون طلاق گرفتن و یا از هم جدا شدن تعریف می‌شود (مرسادو، کامرون، شکر فروش و استراتون، ۲۰۰۸) و ناپایداری ازدواج زمانی مطرح است که یکی از زوجین یا هر دو زوج درباره طلاق یا جدایی می‌اندیشند و یا رفتاری انجام می‌دهند که به پایان رساندن ازدواج، گرایش دارد (بوث و همکاران، ۱۹۸۵) به نقل از نظری، صاحب‌دل و اسدی، ۱۳۸۹). اگر یک ازدواج باثبات و پایدار نیروهای زیادی دارد که هر عضو زوج را ملزم به با هم بودن می‌کند، یک ازدواج ناپایدار و بی‌ثبات نیروهایی دارد که هر عضو زوج را در جهت جدا شدن از هم سوق می‌دهد. بی‌ثباتی ازدواج از عوامل درون فردی و بین فردی متعددی نشأت می‌گیرد (فلانگان، ۱۹۹۹) به نقل از نظری، اسدی و صاحب‌دل، ۱۳۸۹). یکی از نظریه‌هایی که به تبیین کیفیت روابط بین زوج‌ها می‌پردازد رویکرد انصاف است، با توجه به این نظریه برابری، افراد در زندگی زناشویی به دنبال مقایسه‌ی سرمایه‌گذاری و پاداشی هستند که از طرف مقابلشان بدست آورده‌اند، این نظریه عنوان می‌کند که افراد وقتی دارای رضایت نسبتاً کامل هستند که بین سرمایه‌گذاری و پاداش تفاوت زیادی نباشد و احساس بی

عدالتی نکنند، اما اگر نسبت به سرمایه‌گذاریشان، پاداش کمتری نصیبشان شود، در رابطه مضطرب و ناراضی خواهند بود (بهمنی، آریا منش، بهمنی و غلامی، ۱۳۹۳).

مطالعات مختلف در زمینه عدالت زناشویی نشان می‌دهد که رفتار ناعادلانه در روابط زناشویی، رضایت از رابطه را تحت تاثیر قرار می‌دهد هس، پولوم و فانیان (۲۰۰۹)، بهمنی و همکاران (۱۳۹۳) پری (۲۰۰۴). نظریه قدرت که نیز به بررسی مقدار سهم هر یک از افراد در تصمیمات مشترک (تصمیم در مورد خرید، موقعیت‌های شغلی، تحصیلی و ...) می‌پردازد، در چهار چوب نظریه‌ی تبادل اجتماعی فرض بر این گذاشته است که افراد در روابطی که احساس کند که قدرت (سهم فرد در تصمیم‌گیری) به شکل عادلانه‌ای تقسیم شده است احساس رضایتبخش و بالعکس احساس ناراضی می‌کند (پیمنتال، ۲۰۰۰ به نقل از بهمنی، ۱۳۹۰). یکی از اصلی‌ترین فرض‌های در نظریه‌ی عدالت این است که افراد در موقعیت‌هایی که احساس ناعادلانه‌ای دارند در مقایسه با افرادی که احساس عادلانه‌ای در روابط دارند احساس آشفتگی و ناراضی بیشتری می‌کنند. بر مبنای این فرض تحقیقات گسترده‌ای انجام شده است، برای مرتضایی و رضازاده (۱۳۹۹) در پژوهشی نشان دادند بین ادراک انصاف و عدالت زناشویی با رضایت زناشویی رابطه وجود دارد. همچنین نتایج پژوهش کرامر و جویت (۲۰۱۰)، لیمای، کلارک و فینی (۲۰۱۷) نشان داد که عدالت و انصاف بر رابطه صمیمیت با همسر و کیفیت زناشویی مؤثر می‌باشند.

از دیگر متغیر تاثیرگذار بر روابط زناشویی و زندگی زناشویی سبک‌های دفاعی می‌باشد. سبک‌های مقابله‌ای یکی از عوامل آشکارکننده ویژگی‌های فرد و اختلاف آن در سطح دو نفر می‌باشد سبک‌های دفاعی نوعی فرایند ذهنی یا سبک‌های مقابله‌ای هستند که واکنش‌های روانشناختی خودکار را در فرد ایجاد و از شخص در برابر اضطراب حمایت می‌کنند (دزیگلیوسکی، ۲۰۱۰). مکانیسم‌های دفاعی یک راه حل خاص برای حل مشکلات نیستند، ولی می‌توان از آنها برای رفع تعارض روانی و کاهش احساسات ناخوشایند اضطراب، ترس و تنش به کار برد (مظفری، ۱۳۹۲). افراد سبک‌های دفاعی را برای محافظت از من به کار می‌برند و نتایج تحقیقات مختلف بیانگر این است که سبک‌های دفاعی با جنبه‌های مختلف زندگی افراد ارتباط دارند (ابوالقاسمی، ابراهیم اردی، نریمانی و اسدی، ۱۳۹۳). نتایج تحقیقات بیانگر این است که سبک‌های دفاعی به طور منطقی این ظرفیت را دارند که در مداخلات تشخیصی و درمانی به ویژه در حوزه خانواده و زناشویی مورد استفاده متخصصان واقع شوند با توجه به اینکه همسران از مکانیسم‌های دفاعی برای کاهش اضطراب ناشی از رخدادها و تعارضات زناشویی استفاده می‌کند در صورتی که از مکانیسم‌های دفاعی به صورت مناسب بهره‌نگیرد باعث افزایش استرس و اضطراب، ناتوانی در برقراری ارتباط با دیگران و حل مسئله می‌شود، راهبردهایی که فرد به کار می‌برد، بخشی از نیم رخ آسیب‌پذیری او به شمار می‌رود و به کار بردن راهبردهای نامناسب، در رویارویی با عوامل استرس‌زا می‌تواند موجب افزایش مشکلات گردد، درحالی‌که به کارگیری راهبردهای مناسب مقابله‌ای می‌تواند پیامدهای سودمند جسمی و روانی در زندگی فرد در پی داشته باشد (توکلی زاده، سلطانی و پناهی، ۱۳۹۲).

اما سؤالی که در اینجا مطرح می‌شود این است که این عوامل چگونه بر فرایند بی‌ثباتی زندگی زناشویی اثر می‌گذارند؟ به نظر می‌رسد مدل‌های واسطه‌ای بتوانند تبیین مناسبی برای این فرآیند، فراهم آورند

(والیانو همکاران، ۲۰۰۵). یک فرضیه واسطه ای می‌کوشد تا مکانیسمی را که در زیربنای رابطه مشاهده شده بین دو متغیر قرار گرفته است، مورد شناسایی قرار دهد (مک کینون و کرول و لوک وود، ۲۰۰۰). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که افراد وقت بیشتری را صرف نقش‌هایی می‌کنند که بیش از همه برای آنها اهمیت دارد و در نتیجه وقت کمتری را برای سایر نقش‌ها در نظر می‌گیرند و این امر تمامی بررسی‌ها احتمال بروز تعارض نقش را افزایش می‌دهد. همچنین بررسی‌های دقیق‌تر در مطالعات پیشین نشان داد که زندگی خانوادگی نیروهای پلیس دچار آسیب‌های جدی است بطوری‌که در یک مطالعه در بین همسران نیروهای پلیس مشخص شد که یک سوم پاسخگویان معتقد بودند که شغل برای همسرانشان بیشتر از خانواده اهمیت دارد (مینارد و همکاران، ۲۰۱۳) و یا این افراد تحت تأثیر فرهنگ حاکم در محیط سازمانی در خانواده نیز ارتباطات رسمی و جدی دارند (روبرتس، ۱۹۷۵، نقل از فلاحتی و رحمتی، ۱۳۹۶). لذا احتمال رخ دادن تعارض خانواده با کار افزایش می‌یابد، تعارض کار خانواده دارای دو بعد اصلی تعارض کار خانواده و خانواده کار است. تعارض کار با خانواده زمانی رخ می‌دهد که خواست‌های کاری، با کاهش تعهد و انرژی فرد، توانایی او را برای ایفای نقش‌های خانوادگی کاهش دهد و تعارض خانواده با کار نیز زمانی رخ می‌دهد که خواست‌های خانوادگی، این منابع را به گونه‌های مصرف کنند که از توانایی فرد برای ایفای نقش‌های کاری کاسته شود. تعارض کار خانواده زنان بیشترین تأثیر را از عوامل خانوادگی می‌پذیرد، بنابراین برای رفع یا کاهش تعارض زنان، باید بیشتر بر عوامل خانوادگی تمرکز داشت (رستگار خالده، ۱۳۸۵). گرین هوس و بیوتل (۱۹۸۵) به ارائه سه شکل خاص تعارض کار خانواده پرداخته‌اند که عبارت است از:

الف) تعارض مبتنی بر زمان: هنگامی به وجود می‌آید که افراد به علت فشارهای حاصل از یک نقش، از انجام نقش‌های دیگر باز می‌مانند؛ ب) تعارض مبتنی بر تنش: اشاره به فشارهای تولید شده یک نقش دارد که بر روی عملکرد فرد در سایر حوزه‌ها تأثیر می‌گذارد و ج) تعارض مبتنی بر رفتار: به الگوهای خاص رفتاری درون یک نقش اشاره دارد که با انتظارات سایر نقش‌ها ناسازگار است (پیترز و همکاران، ۲۰۰۳).

در نهایت با توجه به مطالب عنوان شده و رشد روز افزون تعارضات زناشویی و به خطر افتادن کانون خانواده که علاوه بر آسیب‌های فردی آسیب‌های اجتماعی را نیز به دنبال خواهد داشت، همچنین با در نظر گرفتن شرایط دشواری که خانواده‌های نیروهای انتظامی با آن روبرو هستند و با عنایت به این موضوع که بر اساس بررسی‌های پژوهشگر تحقیقی که به پیش‌بینی بی‌ثباتی زندگی زناشویی بر اساس متغیرهای پژوهش حاضر انجام شده باشد یافت نشد؛ لذا پژوهش حاضر در صدد پاسخگویی به این سوال است:

۱. آیا بی‌ثباتی زندگی زناشویی بر مبنای عدالت زناشویی و سبک‌های مقابله‌ای با نقش واسطه‌ای تعارض کار خانواده در زوج‌های متعارض قابل پیش‌بینی است؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و طرح پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود، جامعه آماری پژوهش شامل تمامی زوج‌های مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره نیروی انتظامی در شهر تهران در سال ۱۳۹۸ بودند. تعداد ۳۰۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس به عنوان نمونه آماری انتخاب

شدند. معیار های ورود به پژوهش عبارت بود از رضایت آگاهانه جهت شرکت در پژوهش، افرادی که بالاتر از یک سال از زندگی زناشویی آن ها گذشته باشد، یکی از همسران از کارکنان نیروی انتظامی (ناجا) و معیار های خروج از پژوهش نیز عدم تمایل به ادامه شرکت در پژوهش و پرسشنامه های مخدوش بودند.

ابزار پژوهش

۱. **ابزار سنجش ثبات زناشویی.** شاخص بی ثباتی ازدواج یک پرسشنامه ۱۴ سؤالی است، توسط جان ان. ادواردز، دیوید آر، جانسون و آلن بوث (۱۹۸۷) برای اندازه گیری عدم ثبات ازدواج و بویژه مستعد طلاق بودن تدوین شده است. این ابزار بر این نظریه است که برای ارزیابی بی ثباتی و خطر بالقوه طلاق زن و شوهر، باید هم شناخت و هم رفتار به حساب آورده شود. این مقیاس در دو قسمت آمده که قسمت اول در کنار سنجش چند عامل دیگر خطرپذیری ازدواج که در قسمت دوم آمده است، می تواند دقت پیش بینی مصاحبه کننده را در وقوع احتمال طلاق در سه سال آینده زندگی زناشویی افزایش دهد. در نمره گذاری این مقیاس، تعداد پاسخ های حاکی از مستعد طلاق بودن شمرده شده (پاسخ های نمیدانم بله به شمار می رود). چنانچه نمره فرد بین ۰ - ۲ باشد، میزان احتمال طلاق در سه سال آینده برابر با ۲٪، بین ۳-۴، ۲۶ درصد، بین ۵-۶، ۳۱ درصد، بین ۷-۹، ۳۸٪ و چنانچه بیشتر از ده باشد، احتمال طلاق در سه سال آینده برابر با ۴۳٪ خواهد بود. ضریب اعتبار این مقیاس در پژوهش یاریپور (۱۳۷۹) به نقل از ثنایی ذاکر (۱۳۸۷)، ۰/۷۰ به دست آمده است. این آزمون برای اولین بار در سال ۱۹۸۰ برای ۲۰۳۴ زن و مرد متأهل زیر ۵۵ سال و همچنین برای ۱۵۷۸ زن و مرد متأهل در سال ۱۹۸۳ به کار گرفته شد. روایی این مقیاس در پژوهش های متعددی مورد سنجش و تأیید قرار گرفته است و همبستگی مثبت آن با مقیاس های مربوط به مشکلات و اختلافات زناشویی و همبستگی منفی آن با مقیاسهای مربوط به تعامل و خرسندی زناشویی همبستگی مورد تأیید قرار گرفته است. اعتبار این مقیاس در پژوهش حاضر با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۳ گزارش شده است

۲. **پرسشنامه عدالت زناشویی.** پرسشنامه عدالت زناشویی اقتباسی از چهار پرسشنامه حدود فعالیت و نقش (مایکلز و همکاران، ۱۹۸۴)، ادراک انصاف بنجامین (۲۰۰۶)، ادراک عدالت و برابری در کارهای خانگی فریسکو و ویلیامز (۲۰۰۳) و پرسشنامه چند آیتمی ترامپسون و همکاران (۱۹۸۱) می باشد. پرسشنامه عدالت زناشویی به صورت چند آیتمی ساخته شده است دارای ۴ خرده مقیاس می باشد و در سوالات هر خرده مقیاس دو سری سوال که یکی سری مفهوم برابری و دیگری احساس عدالت را می سنجد آورده شده است. پرسشنامه عدالت زناشویی از ۴ خرده مقیاس «عدالت در تقسیم مسئولیت های خانواده»، «عدالت در قدرت»، «عدالت در احترام به اطرافیان»، «عدالت در توجه به نیازها» تشکیل شده است. نمره گذاری پرسشنامه عدالت زناشویی با مقیاس لیکرت و در یک طیف ۷ گزینه ایی از ۱ تا ۷ درجه بندی می شود. نمرات کمتر، ملاک ناعادلانه بودن و نمرات بیشتر را ملاک عادلانه بودن رابطه فرض شده است. برای بدست آوردن پایایی این پرسشنامه را از طریق آلفای کرونباخ در اجرای پایلوت بر روی ۴۰ نفر (۲۰ زوج) که در کارگاه های آموزش خانواده در بهزیستی شهر بندرعباس برگزار شده بود ۸۰٪ به دست آورده است آمده؛ و برای خرده مقیاس ها نیز پایایی آلفا به شکل جداگانه محاسبه شده که در مولفه عدالت در تقسیم مسئولیت های خانواده ۰/۷۶؛ عدالت در تقسیم قدرت ۰/۸۲ عدالت در احترام به اطرافیان یکدیگر ۰/۸۱ و عدالت در توجه به نیازهای

یکدیگر ۰/۸۱ به‌دست آمده است. در پژوهش حاضر ضریب اعتبار با استفاده از آلفای کرونباخ در مولفه عدالت در تقسیم مسئولیت‌های خانواده ۰/۸۱؛ عدالت در تقسیم قدرت ۰/۷۹ عدالت در احترام به اطرافیان یکدیگر ۰/۹۱ و عدالت در توجه به نیازهای یکدیگر ۰/۸۵ به‌دست آمده است.

۳. پرسشنامه سبک‌های مقابله‌ای. پرسشنامه سبک‌های مقابله‌ای که توسط لازاروس و فولکمن (۱۹۸۵) تهیه شده است شامل ۶۶ ماده می‌باشد. این ماده‌ها هشت روش مقابله‌ای مساله‌مدار و هیجان‌مدار امور اندازه‌گیری قرار می‌دهند که به صورت ذیل هستند؛ الف- روش‌های مساله‌مدار جستجوی حمایت اجتماعی، مسئولیت‌پذیری، حل‌مدبرانه مساله، ارزیابی مجدد مثبت و ب- روش‌های هیجان‌مدار: مقابله‌ای رویارویی، گریز، دوری‌گزینی، خویش‌داری (خودمهارگری): گریز- اجتناب. اعتبار پرسشنامه سبک‌های مقابله‌ای از طریق آزمایش ثبات درونی اندازه‌های مقابله‌ای که به وسیله ضریب آلفای کرونباخ به دست می‌آید، ارزیابی شده است. برآورد ثبات درونی اندازه‌های مقابله‌ای عموماً در کران پائینی دامنه قابل قبول رایج قرار می‌گیرد. لازاروس و فولکمن (۱۹۸۸) ثبات درونی ۰/۷۹ تا ۰/۶۶ را برای هر یک از روشهای مقابله‌ای گزارش کرده‌اند. در پژوهش خدیری و دباغی (۱۳۹۳) ضریب اعتبار با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۳ به دست آمد و در پژوهش حاضر

۴. پرسشنامه تعارض کار - خانواده. این پرسشنامه توسط لذنت میرز، برلز و مک‌ماریان (۱۹۹۶) ساخته شد و دارای ۱۰ سوال است که پنج سؤال اول آن تعارض کار - خانواده و پنج سؤال دوم تعارض خانواده - کار را بررسی می‌کند. پایایی پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ برای قسمت اول ۰/۹۱ و برای قسمت دوم ۰/۸۸ به دست آمده است. روایی پرسشنامه توسط سازندگان پرسشنامه به روش همبستگی هر دو قسمت آن با ۱۶ سازه روان‌شناختی مثل رضایت از زندگی، رضایت شغلی، تعارض نقش و ابهام نقش بررسی شد. نتایج این بررسی حاکی از آن است که رضایت شغلی، رضایت از زندگی، با این پرسشنامه ارتباط منفی و تعارض و ابهام نقش با پرسشنامه ارتباط مثبت دارد (هنسی، ۲۰۰۵). سبک رو، کلهریامن طالقانی (۱۳۹۰) ضریب پایایی این پرسشنامه را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۴ گزارش دادند. اعتبار مقیاس در پژوهش حاضر با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۸۱ به دست آمد.

روش اجرا. شیوه‌ی اجرای پژوهش به این صورت بود که ابتدا با تهیه لیست مراکز مشاوره نیروی انتظامی (ناجا) و تماس تلفنی با آن مراکز ضمن توضیح اهداف پژوهش و محرمانه بودن اطلاعات از مسولان مراکز درخواست همکاری شد، سپس با گرفتن مجوز‌های لازم از دانشگاه به آن مراکز مراجعه و پرسشنامه‌های پژوهش در اختیار مراکز قرار گرفت تا جهت تکمیل شدن در اختیار شرکت‌کننده‌گان قرار بگیرد به دلیل محرمانه بودن امکان حضور پژوهشگر جهت تکمیل پرسشنامه‌ها وجود نداشت، پس از تکمیل پرسشنامه‌ها در اختیار پژوهشگر قرار گرفت پرسشنامه‌های مخدوش حذف و سایر پرسشنامه‌ها با استفاده از نرم‌افزار اس.پی.اس. اس. نسخه بیست و چهارم از طریق ضرایب همبستگی تحلیل شدند.

یافته‌ها

تعداد زنان شرکت‌کننده در تحقیق برابر با ۱۵۰ (۵۰ درصد) و تعداد مردان شرکت‌کننده در تحقیق برابر با ۱۵۰ (۵۰ درصد) است. میانگین سنی کل شرکت‌کنندگان برابر با ۳۱/۵۵ با انحراف معیار ۵/۸۷ است؛

همچنین میانگین سن زنان شرکت کننده در تحقیق برابر با ۳۰/۰۸ (با انحراف معیار ۵/۵۵) و میانگین سن مردان شرکت کننده برابر با ۳۳/۰۳ (با انحراف معیار ۵/۸۳) است. ۵۳ نفر از شرکت کنندگان دارای مدرک تحصیلی زیر دیپلم (۱۷/۷ درصد)، ۱۴۴ نفر دیپلم (۴۸ درصد)، ۷۳ نفر فوق دیپلم (۲۴/۳ درصد)، و ۳۰ نفر لیسانس (۱۰ درصد) بودند.

جدول ۱. آمار توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش

میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی	ضریب تحمل	تورم واریانس	دوربین واتسون	
۲/۶۴	۱/۱۵	۰/۲۴	-۰/۸۷	۰/۴۸	۱/۸۷	۱/۸۷	عدالت زناشویی
۱۱/۴۳	۳/۱۱	۰/۲۵	-۰/۶۷	۰/۴۴	۱/۸۰	۱/۶۶	تعارض کار خانواده
۱۲/۳۷	۳/۰۲	۰/۳۹	-۰/۸۵	۰/۵۱	۱/۹۲		تعارض خانواده کار
۳۱/۱۹	۱۲/۵۹	۰/۱۳	-۱/۱۶	۰/۴۷	۱/۸۶	۱/۸۳	راهبرد مقابله ای مساله مدار
۲۲/۷۴	۹/۹۵	۰/۱۲	-۱/۱۰	۰/۴۰	۱/۷۰		راهبرد مقابله ای هیجان مدار
۱۸/۲۹	۶/۵۸	۰/۴۲	-۰/۸۶	-	-	-	بی ثباتی زناشویی

در جدول (۲) ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش گزارش شده است. با توجه به نتایج گزارش شده در این جدول مشخص است که رابطه بین تمام متغیرهای میانجی و پیش بین با نمره کل بی ثباتی زناشویی از لحاظ آماری معنی داری است؛ یعنی رابطه مستقیم بین عدالت زناشویی، تعارض کار خانواده، تعارض خانواده کار، راهبرد مقابله ای مساله مدار، راهبرد مقابله ای هیجان مدار با بی ثباتی زناشویی معنی دار است. همچنین جدول فوق نشان می‌دهد که چولگی و کشیدگی بین ± 2 قرار دارند؛ بنابراین توزیع داده‌های متغیرهای پژوهش طبیعی است. مقدار دوربین واتسون در فاصله مجاز ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد؛ بنابراین مفروضه عدم وجود همبستگی بین خطاها تأیید می‌شود و می‌توان از رگرسیون استفاده کرد. مقادیر ضریب تحمل و تورم واریانس نیز نشان داد از نبود همپوشی بین متغیرهای پیش بین دارد.

جدول ۲. ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرهای پیش بین و میانجی با ابعاد و نمره کل بی ثباتی

زناشویی						
متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱. عدالت زناشویی	۱					
۲. سبک مقابله ای مساله مدار	۰/۳۵**	۱				
۳. سبک مقابله ای هیجان مدار	-۰/۲۸**	-۰/۲۳**	۱			
۴. تعارض کار- خانواده	-۰/۴۷**	-۰/۳۴**	۰/۳۳**	۱		
۵. تعارض خانواده- کار	-۰/۳۳**	-۰/۲۵**	۰/۴۶**	۰/۳۰**	۱	
۶. بی ثباتی زناشویی	-۰/۴۰**	-۰/۳۸**	۰/۳۰**	۰/۲۳**	-۰/۳۳**	۱

** p<.01 * p<.05

نتایج ضرایب همبستگی نشان داد بین سبک مقابله‌ای مسئله مدار با عدالت زناشویی همبستگی مثبت و بین سبک مقابله‌ای هیجان مدار با عدالت زناشویی همبستگی منفی وجود دارد ($P=0/01$). همچنین بین تعارض کار-خانواده و تعارض خانواده-کار با عدالت زناشویی و سبک مقابله‌ای حل مسئله همبستگی منفی و با سبک مقابله‌ای هیجان مدار همبستگی مثبت دارد ($P=0/01$)؛ همچنین بین بی‌ثباتی زناشویی با عدالت زناشویی، سبک مقابله‌ای حل مسئله همبستگی و تعارض خانواده-کار منفی و با سبک مقابله‌ای هیجان مدار و تعارض کار-خانواده همبستگی مثبت دارد ($P=0/01$).

جدول ۳. ضرایب استاندارد مستقیم مدل مفروض شده پژوهش

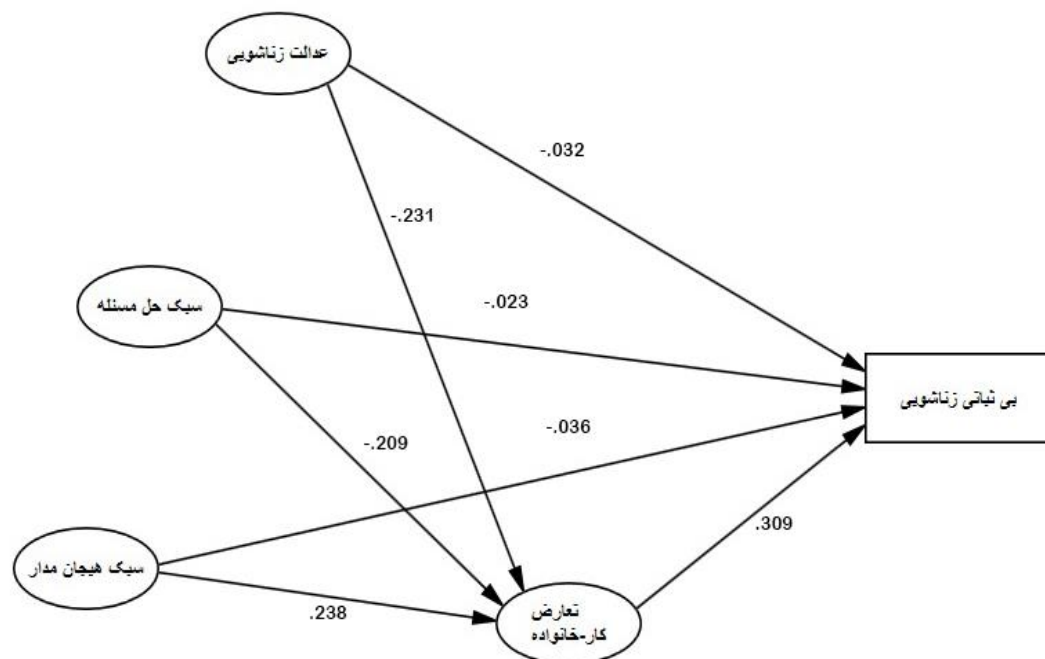
ضریب استاندارد	خطای انحراف معیار	آزمون تی	سطح معنی داری
۰/۳۰	۰/۰۶۴	۴/۸۱	۰/۰۰۱
-۰/۲۰	۰/۰۴۸	۴/۳۷	۰/۰۰۱
۰/۲۳	۰/۰۴۳	۵/۴۷	۰/۰۰۱
-۰/۰۳	۰/۰۵۷	۰/۶۲	۰/۵۲۹
-۰/۰۲	۰/۰۵۷	۰/۴۰	۰/۶۸۳
-۰/۰۳	۰/۰۶۲	۰/۵۲	۰/۶۰۲
-۰/۲۳	۰/۰۵۲	۴/۴۶	۰/۰۰۱

مطابق با یافته‌های گزارش شده در جدول ۳ مشخص است که اندازه ضریب رگرسیون تعارض کار-خانواده بر بی‌ثباتی زناشویی برابر با ($\beta=-0/30, P=0/01$) است؛ به عبارت دیگر، تعارض کار-خانواده تاثیر مستقیمی بر بی‌ثباتی زناشویی دارد. مدل رگرسیون پیش‌بینی نشان داد که سبک مقابله‌ای مسئله مدار به طور معکوس و معنی دار به پیش‌بینی تعارض کار-خانواده پرداخت ($\beta=-0/20, P=0/01$). و سبک مقابله‌ای هیجان مدار به طور مستقیم تعارض کار-خانواده را مورد پیش‌بینی قرار می‌دهد ($\beta=0/23, P=0/01$). از طرف دیگر سبک‌های مقابله‌ای نتوانستند به طور معنی دار به پیش‌بینی بی‌ثباتی زناشویی بپردازند. در نهایت یافته‌های مدل یابی معادلات ساختاری گویای این بود که عدالت زناشویی به طور مثبت و معنی دار تاب‌آوری را مورد پیش‌بینی قرار می‌دهد ($\beta=0/35, P=0/01$). ولی به طور معکوس بر تاب‌آوری تاثیر دارد ($\beta=-0/23, P=0/01$).

جدول ۴. آزمون بوت استرپینگ برای بررسی نقش میانجی تعارض کار و خانواده در ارتباط بین سبک های مقابله ای و عدالت زناشویی

P	مقادیر T	انحراف استاندارد	ضریب رگرسیون	
۰/۰۰۲	۳/۱۶	۰/۰۲۰	-۰/۰۶۵	سبک مقابله ای مساله مدار -> تعارض کار خانواده -> بی ثباتی زناشویی
۰/۰۰۱	۳/۴۵	۰/۰۲۱	۰/۰۷۳	سبک مقابله ای هیجان مدار -> تعارض کار خانواده -> بی ثباتی زناشویی
۰/۰۰۱	۳/۳۶	۰/۰۲۱	-۰/۰۷۱	عدالت زناشویی -> تعارض کار خانواده -> بی ثباتی زناشویی

یافته های بوت استرپینگ نشان داد که تعارض کار و خانواده نقش میانجی معنی داری در ارتباط بین سبک مقابله ای مساله مدار و بی ثباتی زناشویی دارد ($\beta = -0.065, P = 0.002$). از طرف دیگر، تعارض کار و خانواده نقش میانجی معنی داری در ارتباط بین سبک مقابله ای هیجان مدار و بی ثباتی زناشویی دارد ($P = 0.001, \beta = 0.073$). مطابق با یافته های گزارش شده در جدول فوق مشخص است که تعارض کار و خانواده نقش میانجی معنی داری در ارتباط بین عدالت زناشویی و بی ثباتی زناشویی داشت ($\beta = -0.071, P = 0.001$).

شکل ۱. برآورد پارامترهای ضرایب استاندارد مدل نهایی پژوهش

جدول ۵. شاخص‌های برازش مدل مفروضه با داده‌ها با داده‌های تحقیق

وضعیت برازش	مقدار قابل قبول	مدل اشیاع	
برازش ندارد	عدم معنی داری	۱۳۹/۸۶	شاخص خی دو
قابل قبول	بزرگتر از ۰/۹۰	۰/۹۳	CFI
قابل قبول	بزرگتر از ۰/۹۰	۰/۹۴	GFI
قابل قبول	بزرگتر از ۰/۹۰	۰/۹۵	NFI
قابل قبول	کوچکتر از ۰/۰۸	۰/۰۴	SRMR شاخص

با توجه به نتایج گزارش شده در جدول فوق مشخص است به جز خی دو که معمولاً به عنوان شاخص برازش مورد اعتماد در مدل مورد بررسی قرار نمی‌گیرد و اندازه آن شدیداً تحت تاثیر تعداد نمونه است، بقیه شاخص‌های برازش مدل ساختاری مفروضه با داده‌های تحقیق از مقدار قابل قبولی برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش پیش‌بینی بی‌ثباتی زندگی زناشویی بر مبنای عدالت زناشویی و سبک‌های مقابله‌ای با نقش واسطه‌ای تعارض کار خانواده در زوج‌های متعارض کارکنان نیروی انتظامی بود. یافته‌ها نشان داد که سبک‌های مقابله‌ای به طور مستقیم پیش‌بینی‌کننده بی‌ثباتی زندگی زناشویی در زوجین متعارض می‌باشد و تعارض کار و خانواده نقش میانجی معنی‌داری در ارتباط بین سبک مقابله‌ای مساله‌مدار و بی‌ثباتی زناشویی بین سبک مقابله‌ای هیجان‌مدار و بی‌ثباتی زناشویی داشت. در تبیین نقش سبک‌های مقابله‌ای با استرس در بی‌ثباتی زندگی زناشویی می‌توان گفت، مهارت‌های مقابله‌ای یکی از متغیرهای مهم برای رویارویی با شرایط استرس‌زای زندگی و کوششی برای افزایش سازگاری فرد با محیط یا تلاش برای پیشگیری از بروز پیامدهای منفی شرایط فشارزای زندگی است، به همین دلیل می‌توان گفت که این امر در بین زوجین نمود عینی بیشتری پیدا می‌کند، چراکه در این حیطه بجای فرد، تعامل و تقابل دو نفر است که هر دو می‌توانند برای افزایش سطح سازگاری تلاش کنند و در صورت تحقق این مسئله است که می‌توان در زندگی آنان از رضایتمندی زناشویی و به دنبال آن افزایش ثبات و کاهش بی‌ثباتی سخن گفت، زمانی که زوج‌ها در مواجهه با رویدادهای استرس‌زای زندگی از راهبرد‌های هیجانی مانند گریز، مقابله مستقیم، فاصله گرفتن، خودکنترلی بیشتر استفاده می‌کنند این زوج‌ها با گریه کردن، عصبانی شدن و فریاد زدن با فشار روانی مقابله می‌کنند این سبک گاهی به شکل مقابله اجتنابی آشکار می‌شود که باعث می‌شود زوج‌ها برای سازگاری با عوامل فشارزا، از طریق فاصله گرفتن از آن، یا از طریق تمرکز بر احساسات خود عمل کنند که نتیجه‌ای جز افزایش تعارضات و کاهش رضایت زناشویی ندارد. نتایج همسو با پژوهش‌های، حسینی دولت‌آبادی و سعادت (۱۳۹۴)، بشارت، تاشک و رضازاده (۱۳۸۵)، بود.

در تبیین نقش تعارض کار- خانواده می‌توان گفت زمانی که فرد بین خواسته‌های نقش کاری خود و تقاضاهای نقش خانوادگی اش احساس ناهمخوانی می‌کند، این امر به نوبه خود به تجربه فشار روانی منجر می‌شود و افت چشمگیر فردی و سازمانی را به بار آورد (کولیک، ۲۰۱۹). اگر مسئولیت‌ها و مسائل ناشی از کار یک فرد در انجام تعهدات خانوادگی او مداخله کند و بر عکس احتمال دارد تعهدات خانوادگی انجام

نشده نیز به طور متقابل بر عملکرد روزمره کاری او اثر بگذارد. همچنین تعهدات کاری انجام نشده در عملکرد روزانه خانوادگی او مداخله خواهد کرد (فرنچ و آلن، ۲۰۱۹). هنگامی که افراد دارای سبک مقابله ای مساله مدار وارد زندگی زناشویی می‌شوند و بین کار و تعهدات خانوادگی تعارضی ایجاد می‌شود توانایی حل مسائل پیش آمده را دارند در نتیجه ثبات زندگی کمتر به خطر می‌افتد، به بیان دقیق تر، سبک های مقابله ای مساله مدار از طریق کاهش تعارض کار- خانواده، بی‌ثباتی زندگی زناشویی را کاهش می‌دهند.

پژوهش‌های ما، ژئی، تانگ، شن و ژانگ، ۲۰۱۶؛ وان سترنبرگ، کلور و کارنی، ۲۰۱۴ (نشان داد رابطه منفی بین تعارض کار- خانواده و رضایت زناشویی وجود دارد. در نتیجه با کاهش رضایت زناشویی، بی‌ثباتی زناشویی افزایش می‌یابد. موسوی نیا، نعیمی، ارشدی، بشلیده (۱۳۹۸) نیز در پژوهش خود نشان دادند تعارض کار- خانواده و خانواده- کار با خشنودی خانوادگی، کیفیت روابط زناشویی و کیفیت فرزندپروری رابطه منفی و معنی داری داشت. از طرفی نتایج نشان داد که عدالت زناشویی به طور مستقیم پیش بینی کننده بی‌ثباتی زندگی زناشویی در زوجین متعارض کارکنان نیروی انتظامی بود و تعارض کار و خانواده نقش میانجی معنی داری در ارتباط بین عدالت زناشویی و بی‌ثباتی زناشویی داشت؛ تأثیر مستقیم و غیرمستقیم مؤلفه های عدالت زناشویی بر بی‌ثباتی زندگی زناشویی با یافته های لوی و کتز (۲۰۰۲)، اسکاگرد و همکاران (۲۰۱۱) ژانگ و تسانگ (۲۰۱۲)، نورانی و همکاران (۲۰۱۹). هماهنگ است. این یافته ها به نوعی با مبانی نظری در نظریه های تبادل اجتماعی، برابری و تبادل منابع، همخوانی دارد در تبیین این یافته، با توجه به نظر دی کرم و ون دایک (۲۰۰۹) می‌توان گفت، عدالت به عنوان یک نگرانی اجتماعی، ابزار تنظیم کننده مهمی در زندگی اجتماعی است. طبق نتایج تحقیق سدیکیز و بروئر (۲۰۱۱) سطوح مختلف هویت تحت تأثیر عدالت قرار می‌گیرد: هویت فردی، هویت ارتباطی (مثل روابط زوجی) و هویت جمعی (روابط بین گروهی). عدالت و اجرای آن تأثیر مهمی بر انگیزه ها، اهداف و رفتار انسان دارد. اگر زوجین به دنبال تداوم رابطه خود هستند، نمی‌توانند نسبت به برقراری عدالت در رابطه با همسر، بی‌تفاوت باشند.

امروزه زوجین باید بیش از پیش نسبت به توزیع منصفانه محدودیت ها، منابع، پاداش ها و لذت ها، رعایت احترام، شأن و منزلت، شفافیت در تبادل اطلاعات و پیام رسانی و حرکت به سوی عدم تمرکز و دخیل کردن یکدیگر در تصمیم گیری ها حساس باشند. عدالت از جمله الزامات هر نوع مشارکت اجتماعی است به طوری که استمرار حضور افراد در گروه ها و نیز روابط بین فردی نزدیک، به نحوه ی ادراک آنان از چگونگی رعایت عدالت بستگی دارد. ادراک بی‌عدالتی به عنوان یک عامل تنش زا، می‌تواند منجر به تضعیف روحیه و افزایش تجربه پریشانی و هیجانات منفی که بسترساز بروز مشکلات ارتباطی هستند، شود و از این طریق بر کیفیت زناشویی تأثیر منفی بگذارد و ثبات زندگی زناشویی را در معرض تهدید قرار دهد. زمانی که در زندگی زوجین عدالت زناشویی و اصل انصاف، تقسیم کار و مسولیت پذیری وجود داشته باشد اگر هر کدام از زوجین بین نقش کاری و خانوادگی خود دچار تعارض شود تقسیم کارهای خانه و ادراک انصاف، می‌تواند بر کیفیت زندگی زناشویی تأثیر بگذارد ثبات زندگی زناشویی را پیش بینی کند. پژوهش های مختلف بر تأثیر مثبت تقسیم عادلانه دارایی و نیز کارهای منزل، احساس احترام و منزلت، مدیریت منصفانه امور مالی، تصمیم گیری مشترک، مسولیت پذیری مشترک و تقسیم عادلانه ی فشار کاری در زندگی زوجی تأکید

کرده اند (اسکاگرد، جانسن، هاراکس و دی فرین، ۲۰۱۱ به نقل از غفاری، ۱۳۹۶). همچنین نتایج همس با پژوهش بلانی، اسپینگ اندرسون و پسین (۲۰۱۸)، فلوز، چپو، هیل و هاوکینز (۲۰۱۶)، بود. از محدودیت های پژوهش می توان به موارد زیر اشاره کرد: از آنجایی که پژوهش حاضر از نوع همبستگی بوده است، در نشان دادن روابط علی میان متغیرها ناتوان می باشد. به دلیل زیاد بدن تعداد پرسشنامه ها احتمال اینکه خستگی شرکت کننده گان باعث بی دقتی در پاسخ ها شده باشد وجود داشت، شرکت کننده گان پژوهش حاضر را کارکنان ناجا در شهر تهران تشکیل دادند و ممکن است نتایج تحت تاثیر شرایط بومی، منطقه ای، اقلیمی و فرهنگی قابل تعمیم نباشد. لذا نه تنها اعتبار بیرونی تحقیق کاهش می یابد. همچنین در تعمیم نتایج به دیگر مشاغل باید جانب احتیاط را رعایت نمود. با توجه به وجود رابطه بین سبک های مقابله با استرس و بی ثباتی زندگی زناشویی و با توجه به نوع شغلی کارکنان نیرو انتظامی که پر استرس می باشد پیشنهاد می گردد مراکز مشاوره ناجا آموزش سبک های کارآمد مقابله با استرس را در مداخلات و آموزش های خود مد نظر قرار دهند. همچنین با توجه به رابطه تعارض کار- خانواده با بی ثباتی زندگی زناشویی و اهمیت نهاد خانواده به عنوان مهمترین نهاد اجتماعی که تضمین کننده سلامت اعضای خود و کل جامعه است پیشنهاد می گردد، مسولین ناجا زمینه های لازم جهت تعادل کار- خانواده را فراهم آورند.

موازن اخلاقی

در این پژوهش، موازینی اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری، رعایت شدند. با توجه نحوه جمع آوری داده ها، شرکت کنندگان درباره خروج از پژوهش مختار بودند. در این پژوهش به افراد اطمینان داده شد که اطلاعات محرمانه می ماند و این موضوع به طور کامل رعایت شد.

سپاسگزاری

این مطالعه برگرفته از رساله مقطع دکتری رشته مشاوره در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران انجام شد. در پایان، از تمامی افراد شرکت کننده در پژوهش و مسئولان دادگاه ها، کلینیک های مشاوره و روانشناسی شهر تهران که نویسندگان را در اجرای این پژوهش یاری و همراهی نمودند، تشکر و قدردانی می شود.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

آقایی، اصغر، جلالی، داریوش، حسن زاده، ریحانه، و اصلان، زهرا. (۱۳۹۰). پیش بینی ابهام نقش، تعارض نقش، فرسودگی شغلی و ابعاد چهارگانه سرریزشدگی استرس مشاوران مراکز مشاوره شهر اصفهان بر اساس ویژگی های جمعیت شناختی آنان. یافته های نو در روانشناسی، ۶(۲۰): ۷-۱۹.

- احمدی، خدابخش، دوازده امامی، محمد حسن، شهید، شیما، اخوان راد، شیوا. (۱۳۹۰) مقایسه وضعیت استحکام خانواده در خانواده های نظامی و غیر نظامی. *مجله علوم رفتاری*، ۶(۱): ۳۸-۳۰.
- بشارت، محمد علی، تاشک، آناهیتا، و رضازاده، محمدرضا. (۱۳۸۵). تبیین رضایت زناشویی و سلامت روانی بر حسب سبک های مقابله، *روانشناسی معاصر*، ۱۱(۱): ۴۸-۵۶.
- بهمنی، محمود. (۱۳۹۰). *بررسی مقایسه ایی عدالت زناشویی بین زوجین رضایت‌مند و زوجین دارای تعارض زناشویی در شهر بندرعباس*. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مشاوره، دانشگاه هرمزگان.
- توکلی زاده، جهانشیر، سلطانی، علیرضا، و پناهی، محمود. (۱۳۹۲). سازگاری زناشویی: نقش پیش بین هوش معنوی و راهبرد های مقابله ای با استرس. *افق دانش*، ۱۹ (۵): ۶۳-۵۷.
- حسینی دولت آبادی، فاطمه، و سعادت، سجاد. (۱۳۹۴). رابطه سازگاری زناشویی و راهبردهای مقابله ای با انسجام خانواده: در نمونه ای از زنان معلم، *مجله روانشناسی اجتماعی*، ۳(۳۵): ۳۲-۱۵.
- خدادای سنگده، جواد، و احمدی، خدابخش. (۱۳۹۸). ساخت و اعتبارسنجی پرسشنامه خانواده سالم نظامی ایرانی (IMHFQ)، *روانشناسی نظامی*، ۱۰(۳۹): ۵-۱۴.
- رستگار خالده، امیر. (۱۳۸۵). *خانواده کار جنسیت*. انتشارات شورای فرهنگی اجتماعی زنان فلاحی، لیلا. و رحمتی، داریوش. (۱۳۹۶). بررسی عوامل مؤثر بر انطباق پذیری خانواده با عدم حضور مستمر پدر در خانواده فرماندهان نیروی انتظامی. *فصلنامه علمی منابع انسانی ناجا*، ۱۲(۴۹): ۵۹-۸۹.
- غفاری، مجید. (۱۳۹۶). آموزش مولفه های عدالت اجتماعی به زوجین به منظوری افزایش رفتار های عادلانه کیفیت زناشویی، *مجموعه مقالات ششمین کنگره انجمن روانشناسی ایران، روانشناسی معاصر، ویژه نامه* (۱۲): ۱۲۴۱-۱۲۳۶.
- مرتضایی، نسترن، و رضازاده، سید محمد رضا. (۱۳۹۹). نقش میانجی تعهد زناشویی در رابطه بین ادراک انصاف و رضایت مندی زناشویی، پژوهش های کاربردی روانشناختی، ۱۱(۴): ۲۹۲-۲۸۱.
- نظری، محمد علی، صاحب‌دل، حسین، و اسدی، مسعود. (۱۳۸۹). بررسی ارتباط بین سبک های دلبستگی و میزان بی ثباتی ازدواج در زنان و مردان متأهل. *زن و مطالعات خانواده*، ۲(۸): ۱۲۵-۱۱۵.

References

- Bellani Daniela Esping-Andersen, Gosta, Léa Pepsin. (2018). When equity matters for marital stability: Comparing German and U.S. couples. [On Line]. *Journal of Social and Personal Relationships* 35(9):1273-1298. DOI: 10.1177/0265407517709537.
- Cramer, D. & Jowett, S. (2010). Perceived empathy, accurate empathy and relationship satisfaction in heterosexual couples. *Journal of social and Personal relationships*, 27(5) 327-349.
- Benjamin, J.P. (2004). The relationship between equity and marital quality among Hispanics, African Amrriaas ddd Caaaaiian.. Presented in partial fulfillment of the requirements for the degree of doctor of philosophy: The Ohio State University.
- DeCremer, D. & vanDijke, M. (2009). On the Psychology of Justice as a Social Regulation Tool. *Netherlands Journal of Psychology*, 65, 114-117
- Fellows KJ, Chiu HY, Hill EJ, Hawkins AJ. (2016). Work-family conflict and couple relationship quality: A meta-analytic study. *Journal of Family and Economic Issues*. Dec 1; 37 (4):509- 18.
- Hess JA, Pollom LH, Fannin AD. (2009) How much do we really know about equity's impact on relational communication? Issues in measuring equity in communication research. *Communication methods and measures*. 3:173-194.

- Kang, T. and Jaswal, S. (2009). Marital Stability as a Correlate of Parenting. *Studies on Home and Community Science*, 3(1), 39-42
- Kulik, L. (2019). Work-home conflict, antecedents and outcomes: A life-stage perspective among working parents. *Career Development International*, 24, 257-274
- Lavee, Y. & Katz, R. (2002). Division of labor, perceived fairness, and marital quality: The effect of gender ideology. *Journal of Marriage and Family*, 64(1), 27-39.
- Lemay, E. P. Clark, M. S. & Feeney, B. C. (2017). Projection of responsiveness to needs and the construction of satisfying communal relationships. *Journal of personality and Social psychology*, 92(1) 834-853.
- Mercado, J. Cameron, E. Shekarforoosh, C. Stratton, L. (2008). Forgiveness in Relation to Marital Satisfaction. Weber State University.
- Nourani, Sh. Seraj Shirvan, F. Shaker, M. T. & Mokhber, N. (2019). The relationship of gender role attitude and division of household labor with couples' perceived justice. *Journal of Midwifery and Reproductive Health*, 7(2), 1673-1682
- Perry BJ. (2004) The relationship between equity and marital quality among Hispanics, African American and Caucasians. PhD Dissertation. Ohio State University. 2004; 101.
- Peters, P. Dulk, L. d. & Lippe, T. v. (2009, August). The effects of time spatial flexibility and new working conditions on employees' work-life balance: the Dutch case. *Community, Work & Family*. 12 (3), P.p: 279-297.
- Sedikides, C. & Brewer, M. B. (2011). Individual Self, Relational Self, Collective Self. Philadelphia: Psychology Press
- Skogrand, L. Johnson, A. C. Horrocks, A. M. & DeFrain, J. (2011). Financial Management Practices of Couples with Great Marriages. *Journal of Family and Economic Issues*, 32(1), 27-35.
- Zhang, H. & Tsang, S. K. M. (2012). Wives' Relative Income and Marital Quality in Urban China: The Role of Perceived Equity. *Social Justice Research*, 25(4), 406-420.

پرسشنامه سبک‌های مقابله‌ای

ردیف	عبارات	اصلاً	بعضی	معمولاً	به میزان
		استفاده	اوقات	آن استفاده	زیادی از آن
		نکرده ام	استفاده	می‌کنم	استفاده می‌کنم
۱	دائم نگران این هستم که باید قدم به قدم چه کاری انجام دهم.	۱	۲	۳	۴
۲	من سعی کردم برای فهم بهتر مشکل آن را تجزیه و تحلیل کنم.	۱	۲	۳	۴
۳	من برای آسایش خاطر از همه مشکلاتی که در ذهنم هست خود را مشغول کار یا فعالیت‌های دیگری کردم.	۱	۲	۳	۴
۴	من تصور کردم که زمان همه چیز را تغییر خواهد داد، تنها کاری که می‌توان انجام داد انتظار است.	۱	۲	۳	۴
۵	با استفاده از برداشت مثبت از چیزهایی که در موقعیت وجود دارند با آن کنار آمدم.	۱	۲	۳	۴
۶	من کاری را انجام دادم که فکر نمی‌کردم مؤثر باشد، اما حداقل کاری انجام شده بود.	۱	۲	۳	۴
۷	سعی کردم تا شخصی را مسئول تغییر ذهنیت او (خودش) بدانم.	۱	۲	۳	۴
۸	با کسی برای فهم بیشتر از موقعیت مشورت کردم.	۱	۲	۳	۴
۹	خودم را مورد انتقاد قرار دادم یا سرزنش کردم.	۱	۲	۳	۴
۱۰	مسایلم را از بین نبردم، بلکه با کنار گذاشتن آنها، مقداری از مشکلات را حل کرد.	۱	۲	۳	۴
۱۱	انتظار داشتم که معجزه‌ای اتفاق بیفتد.	۱	۲	۳	۴
۱۲	با سرنوشت جلو رفتم، من تنها گاهی اوقات بدشناس هستم.	۱	۲	۳	۴
۱۳	طوری رفتار کردم که انگار هیچ اتفاقی نیفتاده است.	۱	۲	۳	۴

۴	۳	۲	۱	سعی کردم احساساتم را برای خودم نگه دارم.	۱۴
۴	۳	۲	۱	به دنبال خط مشی های روشن گشتم، شاید بتوان گفت؛ که سعی کردم بخش های روشن مسائل را ببینم.	۱۵
۴	۳	۲	۱	بیش از حد معمول خوابیدم.	۱۶
۴	۳	۲	۱	من خشم خود را به اشخاصی که مشکل را ایجاد کردند، نشان ندادم.	۱۷
۴	۳	۲	۱	هم حسی همدلی را از دیگران پذیرفتم.	۱۸
۴	۳	۲	۱	به خودم چیزهای گفتم که کمک می کردند احساس بهتری داشته باشم.	۱۹
۴	۳	۲	۱	من برای کار خلاقانه مشکل انگیزه داشتم.	۲۰
۴	۳	۲	۱	سعی کردم همه مشکلات را فراموش کنم.	۲۱
۴	۳	۲	۱	من از کمک تخصصی بهره گرفتم.	۲۲
۴	۳	۲	۱	به رشد شخصی رسیدم و به شکل خوبی تغییر کردم.	۲۳
۴	۳	۲	۱	قبل از اینکه کاری انجام دهم، صبر کردم تا ببینم چه اتفاقی می افتد.	۲۴
۴	۳	۲	۱	من عذر خواهی کردم یا کاری برای جبران انجام دادم.	۲۵
۴	۳	۲	۱	من برنامه اجرایی درست کردم و آن را دنبال کردم.	۲۶
۴	۳	۲	۱	من بهترین راه را به جای آن راهی که می خواستم انتخاب کردم.	۲۷
۴	۳	۲	۱	من به احساساتم اجازه دادم هر جور شده خود را نشان دهم.	۲۸
۴	۳	۲	۱	من برای فهمیدن مشکل، خود را به بررسی کردن آن وادار کردم.	۲۹
۴	۳	۲	۱	زمانی که از این تجربه بیرون آمدم (این تجربه تمام شد) بهتر از زمان شروع آن بودم.	۳۰
۴	۳	۲	۱	با شخصی که توانست مشکل را به شکل مؤثری حل کند مشورت کردم.	۳۱
۴	۳	۲	۱	برای مدتی از آن (مشکل) فرار کردم، سعی کردم استراحت و یا تفریح کنم.	۳۲
۴	۳	۲	۱	سعی کردم از طریق خوردن، آشامیدن، سیگار کشیدن، مصرف مواد و ... در خود احساس بهتری ایجاد کنم.	۳۳
۴	۳	۲	۱	شانس بسیار بزرگی را کسب کردم یا کار بسیار پر مخاطره ای را انجام دادم.	۳۴
۴	۳	۲	۱	من سعی کردم خیلی با عجله یا بر اساس اولین راهی که به ذهنم رسید عمل نکنم.	۳۵
۴	۳	۲	۱	راه جدیدی پیدا کردم.	۳۶
۴	۳	۲	۱	اعتماد به نفس خود را حفظ کردم و صبر خود را بالا نگه داشتم.	۳۷
۴	۳	۲	۱	مجددا بررسی کردم که چه چیزی در زندگی مهم است.	۳۸
۴	۳	۲	۱	به منظور رسیدن به نتیجه ای خوب، بعضی چیزها را تغییر دادم.	۳۹
۴	۳	۲	۱	به طور کلی از مردم اجتناب کردم.	۴۰
۴	۳	۲	۱	اجازه ندادم که مشکل بر من چیره شود، از فکر کردن خیلی زیاد درباره آن خودداری کردم.	۴۱
۴	۳	۲	۱	از خویشاوندی یا دوستی که برایش احترام قائلم درخواست راهنمایی کردم.	۴۲
۴	۳	۲	۱	دیگران را از فهمیدن مشکلات بدی که وجود داشتند دور نگه داشتم.	۴۳
۴	۳	۲	۱	موقعیت را کوچک شمردم، از خیلی جدی گرفتن آن خودداری کردم.	۴۴
۴	۳	۲	۱	درباره اینکه چه احساسی داشتم با کسی صحبت کردم.	۴۵
۴	۳	۲	۱	موضعم را حفظ کردم و برای چیزی که می خواستم پافشاری کردم.	۴۶
۴	۳	۲	۱	آن (حل مشکل) را به شخص دیگری محول کردم.	۴۷
۴	۳	۲	۱	تجربه های گذشته ام را به یاد آوردم.	۴۸
۴	۳	۲	۱	من فهمیده بودم که چه کاری باید انجام شود، بنابراین تلاش هایم را به طور مؤثری افزایش دادم.	۴۹
۴	۳	۲	۱	از پذیرفتن اینکه آن (مشکل) اتفاق افتاده است، خود داری کردم.	۵۰
۴	۳	۲	۱	من به خودم قول دادم که دفعه بعد اوضاع طور دیگری خواهد بود.	۵۱
۴	۳	۲	۱	مجموعه ای از راه حل های مختلف برای مشکل داشتم.	۵۲
۴	۳	۲	۱	از آنجایی که نمی توانستم کاری انجام دهم، آن را پذیرفتم.	۵۳
۴	۳	۲	۱	من سعی کردم که اجازه ندهم احساساتم خیلی در امور دیگر مداخله کنند.	۵۴
۴	۳	۲	۱	آرزو کردم که ایکاش می توانستم اتفاقی را که رخ داده بود یا احساساتم را تغییر دهم.	۵۵

۴	۳	۲	۱	چیزی را در مورد خودم تغییر دادم.	۵۶
۴	۳	۲	۱	من خودم را در موقعیت یا زمانی بهتر از آنچه بودم تصور کردم یا در این باره خیالبافی کردم.	۵۷
۴	۳	۲	۱	آروز کردم که وضعیت بهتر شود یا در هر صورت تمام شود.	۵۸
۴	۳	۲	۱	در مورد اینکه اوضاع چطور خواهد شد رویاها و آرزوهایی داشتم.	۵۹
۴	۳	۲	۱	من عبادت کردم.	۶۰
۴	۳	۲	۱	خود را برای بدترین وضعیت آماده کردم.	۶۱
۴	۳	۲	۱	من در ذهنم دنبال این گشتم که چه کاری انجام دهم یا چه بگویم.	۶۲
۴	۳	۲	۱	من فکر می‌کردم شخصی که او را تحسین می‌کردم چگونه با این موقعیت برخورد می‌کرد و از آن به عنوان الگو استفاده می‌کردم.	۶۳
۴	۳	۲	۱	من سعی کردم که موقعیت‌ها را از دیدگاه شخص دیگر ببینم.	۶۴
۴	۳	۲	۱	من به خودم خاطر نشان کردم که اوضاع می‌توانست خیلی بدتر باشد.	۶۵
۴	۳	۲	۱	من دویدم یا ورزش کردم.	۶۶

پرسشنامه عدالت زناشویی

لطفاً هریک از سوالات را به دقت بخوانید و با توجه به زندگی زناشویی خود یکی از گزینه‌های مورد نظر را با علامت ضربدر (x)، مشخص نمایید. پیشنهادش از از همکاری شما متشکریم.

۱. الف: در خانواده شما مسئولیت انجام کارهای درون خانه با چه کسی است؟

تنها با من است.

بیشتر با من است.

کمی بیشتر از همسرم با من است.

به شکل برابر با هر دویمان است.

کمی بیشتر از من با همسرم است.

بیشتر با همسرم است.

تنها با همسرم است.

۲. الف: در خانواده شما مسئولیت تامین هزینه‌های زندگی با چه کسی است؟

تنها با من است.

بیشتر با من است.

کمی بیشتر از همسرم با من است.

به شکل برابر با هر دویمان است.

کمی بیشتر از من با همسرم است.

بیشتر با همسرم است.

تنها با همسرم است.

۳. ب: با توجه به پاسخ سوال قبل، رفتار خود و همسران را در تامین هزینه‌های زندگی خانواده خود چه مقدار عادلانه می‌بینید؟

رفتار همسرم کاملاً غیرعادلانه است.

رفتار همسرم خیلی غیرعادلانه است.

رفتار همسرم کمی غیر عادلانه است.

رفتار هر دویمان عادلانه است.

رفتار من کمی غیر عادلانه است.

رفتار من خیلی غیر عادلانه است.

رفتار من کاملاً غیر عادلانه است.

۴. الف: در خانواده شما تصمیم‌گیری‌ها با چه کسی است؟

تنها با من است.

بیشتر با من است.
 کمی بیشتر از همسرم با من است.
 به شکل برابر با هر دویمان است.
 کمی بیشتر از من با همسرم است.
 بیشتر با همسرم است.
 تنها با همسرم است.

۴. ب: با توجه به پاسخ خود به سوال قبل، رفتار خود و همسران در تصمیم‌گیری‌ها را تا چه حدی عادلانه می‌بینید؟
 رفتار همسرم کاملاً غیر عادلانه است.
 رفتار همسرم خیلی غیر عادلانه است.
 رفتار همسرم کمی غیر عادلانه است.
 رفتار هر دوی ما عادلانه است.
 رفتار من کمی غیر عادلانه است.
 رفتار من خیلی غیر عادلانه است.
 رفتار من کاملاً غیر عادلانه است.

۵. الف: مقدار احترامی که در خانواده شما برای برای دوستان شما و دوستان همسران وجود دارد را با هم مقایسه کرده و یکی از گزینه‌های زیر را علامت بزنید؟

برای دوستان من خیلی بیشتر است.
 برای دوستان من بیشتر است.
 برای دوستان من کمی بیشتر است.
 برای دوستان هر دو ما مساوی است.
 برای دوستان همسرم کمی بیشتر است.
 برای دوستان همسرم بیشتر است.
 برای دوستان همسرم خیلی بیشتر است.

۵. ب: با توجه به پاسخ خود به سوال قبل در مورد احترام برای دوستان خود و همسران این وضعیت را تا چه حدی عادلانه می‌بینید؟

رفتار همسرم کاملاً غیر عادلانه است.
 رفتار همسرم خیلی غیر عادلانه است.
 رفتار همسرم کمی غیر عادلانه است.
 رفتار هر دوی ما عادلانه است.
 رفتار من کمی غیر عادلانه است.
 رفتار من خیلی غیر عادلانه است.
 رفتار من کاملاً غیر عادلانه است.

۶. الف: مقدار احترامی که در خانواده شما برای برای خانواده‌ی پدری شما و همسران وجود دارد را با هم مقایسه کرده و یکی از گزینه‌های زیر را علامت بزنید؟

برای خانواده‌ی من خیلی بیشتر است.
 برای خانواده‌ی من بیشتر است.
 برای خانواده‌ی من کمی بیشتر است.
 برای هر دو خانواده مساوی است.
 برای خانواده‌ی همسرم کمی بیشتر است.
 برای خانواده‌ی همسرم بیشتر است.
 برای خانواده‌ی همسرم خیلی بیشتر است.

۶. ب: با توجه به پاسخ خود به سوال قبل در مورد احترام برای خانواده خود و همسران این وضعیت را تا چه حدی عادلانه می‌بینید؟

برای من کاملاً غیر عادلانه است.

برای من خیلی غیرعادلانه است.
برای من کمی غیر عادلانه است.
برای هر دوی ما عادلانه است.
برای همسر من کمی غیر عادلانه است.
برای همسر من خیلی غیر عادلانه است.
برای همسر من کاملاً غیر عادلانه است.
برای من کمی غیر عادلانه است.

۷. الف: مقدار آزادی که در خانواده شما برای شما و همسران در داشتن شغل یا ادامه تحصیل وجود دارد را با هم مقایسه کرده

و یکی از گزینه‌های زیر را علامت بزنید؟

آزادی من خیلی بیشتر است.
آزادی من بیشتر است.
آزادی من کمی بیشتر است.
برای هر دوی ما مساوی است.
آزادی همسر من کمی بیشتر است
آزادی همسر من بیشتر است
آزادی همسر من خیلی بیشتر است.

۷.ب: با توجه به پاسخ خود به سوال قبل مقدار آزادی که در خانواده شما برای شما و همسران در داشتن شغل یا ادامه تحصیل

وجود دارد را تا چه حدی عادلانه می‌بینید؟

برای من کاملاً غیر عادلانه است.
برای من خیلی غیرعادلانه است.
برای من کمی غیر عادلانه است.
برای هر دوی ما عادلانه است.
برای همسر من کمی غیر عادلانه است.
برای همسر من خیلی غیر عادلانه است.
برای همسر من کاملاً غیر عادلانه است.

۸. الف: مقدار آزادی که در خانواده شما برای شما و همسران در پرداختن به علایق شخصی چون فعالیت‌های هنری، ورزشی و

بازدید از مکان‌های مورد علاقه، تفریح با دوستان وجود دارد را با هم مقایسه کرده و یکی از گزینه‌های زیر را علامت بزنید؟

آزادی من خیلی بیشتر است.
آزادی من بیشتر است.
آزادی من کمی بیشتر است.
برای هر دوی ما مساوی است.
آزادی همسر من کمی بیشتر است
آزادی همسر من بیشتر است
آزادی همسر من خیلی بیشتر است.

۸.ب: با توجه به پاسخ خود به سوال قبل مقدار آزادی که در خانواده شما برای شما و همسران وجود دارد را تا چه حدی

عادلانه می‌بینید؟

برای من کاملاً غیر عادلانه است.
برای من خیلی غیرعادلانه است.
برای من کمی غیر عادلانه است.
برای هر دوی ما عادلانه است.
برای همسر من کمی غیر عادلانه است.
برای همسر من خیلی غیر عادلانه است.
برای همسر من کاملاً غیر عادلانه است.

۹. الف: مقدار تلاشی که شما برای رضایت به همسرتان و همسرتان برای رضایت شما در زمینه‌ی مسائل جنسی انجام می‌دهید را با هم مقایسه کرده و یکی از گزینه‌های زیر را علامت بزنید؟

تلاش من خیلی بیشتر است.

تلاش من بیشتر است.

تلاش من کمی بیشتر است.

تلاش هر دوی ما مساوی است.

تلاش همسر من کمی بیشتر است.

تلاش همسر من بیشتر است.

تلاش همسر من خیلی بیشتر است.

ب: با توجه به پاسخ خود به سوال قبل رفتار خود و همسرتان را در جلب رضایت همدیگر در زمینه مسائل جنسی تا چه حدی عادلانه می‌بینید؟

رفتار همسر من کاملاً غیر عادلانه است.

رفتار همسر من خیلی غیر عادلانه است.

رفتار همسر من کمی غیر عادلانه است.

رفتار هر دوی ما عادلانه است.

رفتار من کمی غیر عادلانه است.

رفتار من خیلی غیر عادلانه است.

رفتار من کاملاً غیر عادلانه است.

۱۰. الف: مقدار تلاشی که شما برای رضایت به همسرتان و همسرتان برای رضایت شما در زمینه‌ی درک و نگرانی در موقعیت‌های سخت انجام می‌دهید را با هم مقایسه کرده و یکی از گزینه‌های زیر را علامت بزنید؟

من برای همسر من خیلی بیشتر است.

من برای همسر من بیشتر است.

من برای همسر من کمی بیشتر است.

برای هر دوی ما مساوی است.

همسر من برای من کمی بیشتر است.

همسر من برای من بیشتر است.

همسر من برای من خیلی بیشتر است.

ب: با توجه به پاسخ خود به سوال قبل رفتار خود و همسرتان را در جلب رضایت همدیگر در زمینه درک و نگرانی در موقعیت‌های سخت تا چه حدی عادلانه می‌بینید؟

رفتار همسر من کاملاً غیر عادلانه است.

رفتار همسر من خیلی غیر عادلانه است.

رفتار همسر من کمی غیر عادلانه است.

رفتار هر دوی ما عادلانه است.

رفتار من کمی غیر عادلانه است.

رفتار من خیلی غیر عادلانه است.

رفتار من کاملاً غیر عادلانه است.

۱۱. الف: مقدار تلاشی که شما برای رضایت به همسرتان و همسرتان برای رضایت شما در زمینه‌ی تعهد نشان دادن برای یکدیگر انجام می‌دهید را با هم مقایسه کرده و یکی از گزینه‌های زیر را علامت بزنید؟

تعهد و پایبندی من خیلی بیشتر است.

تعهد و پایبندی من بیشتر است.

تعهد و پایبندی من کمی بیشتر است.

هر دوی ما مساوی است.

تعهد و پایبندی همسر من کمی بیشتر است.

تعهد و پایبندی همسر من بیشتر است.

تعهد و پایبندی همسرم خیلی بیشتر است.

۱۱. ب: با توجه به پاسخ خود به سوال قبل رفتار خود و همسران را در جلب رضایت همدیگر در زمینه‌ی تعهد نشان دادن برای یکدیگر را تا چه حدی عادلانه می‌بینید؟

رفتار همسرم کاملاً غیر عادلانه است.

رفتار همسرم خیلی غیرعادلانه است.

رفتار همسرم کمی غیر عادلانه است.

رفتار هر دوی ما عادلانه است.

رفتار من کمی غیر عادلانه است.

رفتار من خیلی غیر عادلانه است.

رفتار من کاملاً غیر عادلانه است.

۱۲. الف: مقدار تلاشی که شما برای رضایت به همسران و همسران برای رضایت شما در زمینه‌ی تلاش برای خوب نگه داشتن رابطه زناشویی خود انجام می‌دهید را با هم مقایسه کرده و یکی از گزینه‌های زیر را علامت بزنید؟

تلاش من خیلی بیشتر است

تلاش من بیشتر است.

تلاش من کمی بیشتر است.

تلاش هر دوی ما مساوی است.

تلاش همسرم کمی بیشتر است.

تلاش همسرم بیشتر است.

تلاش همسرم خیلی بیشتر است.

۱۲. ب: با توجه به پاسخ خود به سوال قبل رفتار خود و همسران در جلب رضایت یکدیگر در زمینه خوب نگه داشتن رابطه‌ی زناشویی خود تا چه حدی عادلانه می‌بینید؟

رفتار همسرم کاملاً غیر عادلانه است.

رفتار همسرم خیلی غیرعادلانه است.

رفتار همسرم کمی غیر عادلانه است.

رفتار هر دوی ما عادلانه است.

رفتار من کمی غیر عادلانه است.

رفتار من خیلی غیر عادلانه است.

رفتار من کاملاً غیر عادلانه است.

۱۳. الف: مقدار تلاشی که شما برای رضایت به همسران و همسران برای رضایت شما در زمینه‌ی قدردانی از فعالیت‌های یکدیگر انجام می‌دهید را با هم مقایسه کرده و یکی از گزینه‌های زیر را علامت بزنید؟

قدردانی من خیلی بیشتر است

قدر دانی من بیشتر است.

قدردانی من کمی بیشتر است.

قدردانی هر دوی ما برای هم مساوی است.

قدردانی همسرم کمی بیشتر است.

قدر دانی همسرم بیشتر است.

قدردانی همسرم خیلی بیشتر است.

۱۳. ب: با توجه به پاسخ خود به سوال قبل، رفتار خود و همسران در جلی رضایت یکدیگر در زمینه‌ی قدردانی از کارهای یکدیگر را تا چه حدی عادلانه می‌بینید؟

رفتار همسرم کاملاً غیر عادلانه است.

رفتار همسرم خیلی غیرعادلانه است.

رفتار همسرم کمی غیر عادلانه است.

رفتار هر دوی ما عادلانه است.

رفتار من کمی غیر عادلانه است.

رفتار من خیلی غیر عادلانه است.

رفتار من کاملاً غیر عادلانه است.

پرسشنامه بی‌ثباتی زناشویی

خیلی اوقات	اغلب اوقات	گاهی اوقات	هرگز	
۳	۲	۱	۰	۱. گاه زن و شوهر فکر می‌کنند که در صورت جدایی از همسر خود از زندگی لذت خواهند برد. شما چند وقت یک بار چنین احساسی می‌کنید؟
۳	۲	۱	۰	۲. حتی اشخاصی که با همسر خود خوب کنار می‌آیند، گاه به این فکر می‌افتند که آیا ازدواج آنها موفق است؟ آیا شما در سه سال گذشته این فکر به ذهن تان آمده که ممکن است ازدواج شما دچار بحران شود؟
۳	۲	۱	۰	۳. تا آن جا که شما می‌دانید، آیا همسر شما هرگز فکر کرده است که ازدواج شما دچار بحران است؟
۳	۲	۱	۰	۴. آیا در سه سال گذشته، با اعضای خانواده، دوستان، شخص معتمد، مشاور، یا مددکار درباره مشکلات ازدواج خود صحبت کرده اید؟
۳	۲	۱	۰	۵. تا آنجا که شما می‌دانید، آیا همسر شما با خویشاوندان، دوستان، یا مشاور درباره مشکلات شما یا خودش در ازدواج صحبت کرده است؟
۳	۲	۱	۰	۶. آیا در سه سال گذشته، فکر طلاق یا جدا شدن به سر شما زده است؟
۳	۲	۱	۰	۷. تا آن جا که شما می‌دانید، آیا در سه سال گذشته فکر طلاق یا جدا شدن به سر همسرتان زده است؟
۳	۲	۱	۰	۸. در سه سال گذشته، آیا شما با همسرتان به طور جدی موضوع طلاق را مطرح کرده اید؟
۳	۲	۱	۰	۹. آیا شما با همسرتان درباره تقسیم دارایی صحبت کرده اید؟
۳	۲	۱	۰	۱۰. آیا شما درباره اقدام به طلاق با وکیل صحبت کرده اید؟
۳	۲	۱	۰	۱۱. آیا شما یا همسرتان درباره طلاق یا جدایی با وکیل مشورت کرده اید؟
۳	۲	۱	۰	۱۲. مردم گاه به خاطر مشکلاتی که در ازدواج خود دارند، خانه را برای مدت زمانی کوتاه و یا به قصد تجربه جدایی ترک می‌کنند. آیا در سه سال گذشته، چنین اتفاقی برای ازدواج شما افتاده است؟
۳	۲	۱	۰	۱۳. آیا با همسرتان درباره "دادن درخواست طلاق یا جدایی" به دادگاه صحبت کرده اید؟
۳	۲	۱	۰	۱۴. آیا شما یا همسرتان درخواست طلاق یا جدایی به دادگاه داده اید؟

Predicting the Marital Instability based on Marital Justice and Coping Styles with the Mediating Role of Work-Family Conflict in Conflicting Couples

Javad. Bijani¹, Nezam. Hashemi² & Aboutaleb. Seadatee shamir³

Abstract

Aim: The present study aimed to predict marital instability based on marital justice and coping styles with the mediating role of work-family conflict in conflicting couples of the Law Enforcement Force. **Methods:** The research method was descriptive-correlational, and its statistical population consisted of couples who visited law enforcement force counseling centers in Tehran in 2019, and 300 individuals were selected as a statistical sample using the convenience sampling method (voluntary) and they responded to the marital instability scale by Edwards et al. (1987), the Marital Justice Scale by Ghaffari et al. (2013), the Ways of Coping questionnaire by Lazarus and Folkman (1985), and the Work-Family Conflict Questionnaire by Lezent Mirez et al (1996). Pearson correlation coefficient and path analysis were used in SPSS to analyze data. **Result:** The results of path analysis indicated that coping styles and marital justice directly predicted marital instability in conflicting couples, and work-family conflict played a significant mediating role in the relationship between problem-oriented coping style and marital instability and the relationship between emotion-oriented coping style and marital instability ($P=0.01$). Furthermore, the work-family conflict played a significant mediating role in the relationship between marital justice and instability ($P=0.01$). **Conclusion:** Given the roles of coping styles, marital justice, and work-family conflict in predicting marital instability, it can be concluded that teaching effective coping styles, paying attention to role conflict (work-family conflict), and teaching the division of responsibilities between couples can prevent injuries that threaten the marital stability.

Keywords: *Marital instability; Marital justice; Coping styles; Work-family conflict*

1. PhD Student in Counseling, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

2. *Corresponding Author: Assistant Professor, Department of Counseling, University of Law Enforcement, Tehran, Iran
Email: nh13450217@yahoo.com

3. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran